

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **Ing. N. Č.**, zastoupené JUDr. Petrem Vrchlabským, advokátem se sídlem Smetanovo nám. 2, Ostrava, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Opavě**, se sídlem Praskova 194/11, Opava, za účasti osob zúčastněných na řízení: **1) J. B.**, **2) L. B.**, oba zastoupeni Ka. V., obecnou zmocněnkyní, **3) R. Č.**, **4) K. V.**, zastoupen Ka. V., obecnou zmocněnkyní, **5) Ka. V.**, zastoupená JUDr. Alenou Porostlou, advokátkou se sídlem Prostorná 4, Ostrava - Mariánské Hory, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 3. 2009, čj. ZKI-O-8/49/2009/10, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 10. 2009, čj. 22 Ca 164/2009 - 60,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Osoby zúčastněné na řízení **nemají právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Zeměměřický a katastrální inspektorát v Opavě svým rozhodnutím ze dne 17. 3. 2009, čj. ZKI-O-8/49/2009/10, zamítl odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrálního pracoviště Ostrava, ze dne 10. 12. 2008, čj. OR-258/2008-807/44, vydaného ve věci opravy chyby podle § 8 odst. 5 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon). Správní orgán prvého stupně rozhodl, že zobrazení hranice mezi parcelou parc. č. 3973/1 na straně jedné a parcelami parc. č. 3974/1, 3975/1 a 3975/2 na straně druhé v k. ú. Pustkovec zůstane v souboru geodetických informací vyznačeno podle výsledků místního šetření z roku 1971 a následného technickohospodářského mapování z let 1972 - 1974. V souboru popisných informací zůstaly uvedené parcely beze změny.

Proti rozhodnutí žalovaného brojila žalobkyně žalobou u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“). Zdůraznila, že správní orgán odmítl provést zajištění vytyčení východní hranice původní parcely č. 826 a svolání ústního jednání spojeného s místním šetřením, čímž jí bylo znemožněno prokázat svá tvrzení a vyvrátit nepravdivá tvrzení žalovaného. V polním náčrtu č. 92 je sice předmětná hranice zakreslena jako sporná, ovšem v jiné poloze než odpovídá tehdejšímu zakreslení v platných mapách. Na základě toho se nově zakreslená sporná hranice eviduje jako součást sousedního pozemku. Rozpor mezi zakreslením sporné hranice při místním šetření v roce 1971 a zakreslením v polním náčrtu č. 92 v roce 1972 není otázkou přesnosti, nýbrž se jedná o svévolně nově vytvořený stav. I podle tehdejších předpisů platila zásada, že v případě, kdy při obnově operátu dojde ke sporu, kudy probíhá hranice, musí být zakreslena podle toho, jak je zakreslena v operátu před takovýmto mapováním (s vyznačením, že je sporná). V dnešním operátu katastru nemovitostí je chyba, která vznikla tehdejším nesprávným a protizákonným postupem, a proto je povinností správního orgánu tuto chybu odstranit. Pro podporu svého nároku na opravu polohy sporné hranice tak, aby odpovídala pravidlům pro zakreslení sporné hranice při obnově operátu, žalobkyně dokládala, jak vypadal průběh hranice před obnovou operátu, a tyto v žalobě zrekapitulovala.

Krajský soud rozsudkem ze dne 21. 10. 2009, čj. 22 Ca 164/2009 - 60, žalobu zamítl. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu čj. 1 As 46/2008 - 134, konstatoval, že k opravě chyby v katastru nemovitostí podle § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona spočívající v nesprávně zakreslené vlastnické hranici může katastrální úřad přistoupit jen tehdy, byla-li hranice zakreslena v důsledku zřejmého omylu pracovníka katastru v rozporu s podkladovou listinou a současně vlastníci hraničících pozemků průběh hranice nezpochybňují a v minulosti jej neměnili. Uvedené podmínky musí být splněny kumulativně. Pokud by byl průběh hranice mezi vlastníky sporný, je o něm s konečnou platností oprávněn rozhodnout jen soud v nalézacím řízení k návrhu některého z vlastníků; katastrální úřad v takovém případě opravu chyby provést nemůže. Krajský soud nepřisvědčil žalobkyni, že dle zápisu ze dne 3. 10. 1962, který je navíc dle soudu zcela neurčitý, byl průběh předmětné hranice dotčených pozemků nesporný, přičemž sama v podané žalobě uvádí, že již v době nového mapování, které bylo zahájeno v roce 1971, byla předmětná pozemková hranice sporná. Sporný stav nadále přetrvává, neboť k vytyčení sporné hranice (části dané body č. 92-162, 92-202 a 92-210) došlo v červnu 1992, ale žalobkyně s výsledky vytyčení hranice mezi pozemky parc. č. 3973/1 a 3975/2 nesouhlasila. Náčrty místního šetření č. 19 a č. 20, jakož i měřický náčrt č. 92, byly vyhotovovány ručně a zobrazení hranic pozemků a obvodů budov bylo provedeno jen přibližně. Soud se ztotožnil s názorem žalovaného, že s ohledem na tento způsob vyhotovování náčrtů nelze ve srovnání s nyní uplatňovanými způsoby zhotovování daných náčrtů hovořit o přesnosti a z případných rozdílů zobrazení v náčrtech místního šetření, náčrtech měření a obnovené mapě evidence nemovitostí bez dalšího dovozovat, že hranice v obnoveném operátu evidence nemovitostí (a nyní v katastru nemovitostí) byla zobrazena chybně.

Dle krajského soudu je podstatné, že tehdejší vlastníci sousedních pozemků před místním šetřením v roce 1971 neoznačili trvalým způsobem lomové body hranice, a proto také ani sporná hranice již v této době nemohla být v terénu řádně vyšetřena a zaměřena.

Geometrickým plánem z července 1962 byl vytyčen jen jeden bod hranice pozemku parc. č. 826 (bod ležící na trojmezí pozemků parc. č. 826, st. 38 a 831/2), ale další hranice pozemku parc. č. 826 vytyčeny nebyly. Geometrický plán z dubna 1972 se sporné hranice nedotýká. Proto s ohledem na uvedené nelze hovořit o zřejmém omylu či chybě při obnově katastru, protože jak žalovaný správně uvádí, jen z pouze přibližného zobrazení sporné hranice v náčrtech měření a šetření nelze činit konečné závěry o polohovém určení pozemku parc. č. 826 ve vztahu k budově čp. 34. Vyhlášením platnosti obnoveného operátu novým mapováním pozbyly platnosti předchozí výsledky zeměměřických činností, přičemž žalobkyně ani nenamítá, že by byly někým podávány námitky proti výsledkům obnoveného operátu.

Správní orgány řádně odůvodnily, z jakého důvodu nevyhověly žalobkyní navrženým důkazním návrhům. Předpoklady pro nařízení ústního jednání ve smyslu § 49 odst. 1 správního řádu nebyly splněny. Žalobkyní navrhované místní šetření, které by bylo spojeno s vytyčením sporné hranice, popř. provedení kontrolních měření, nespadá do věcné působnosti katastrálních a zeměměřických inspektorátů dle § 4 a § 5 zákona č. 359/1992 Sb., o zeměměřických a katastrálních orgánech. S ohledem na výše uvedené se krajský soud nezabýval postupem zeměměřických a katastrálních orgánů při obnově operátu evidence nemovitostí pro nadbytečnost a z téhož důvodu neprováděl ani další důkazy navržené žalobkyní.

Krajský soud uzavřel, že průběh předmětné hranice je mezi vlastníky sousedních pozemků sporný, není tedy splněna jedna z kumulativních podmínek, které jsou nezbytné k provedení opravy chyby v katastru nemovitostí dle § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona (též dle § 52 odst. 3 písm. b) vyhlášky č. 26/2007 Sb., katastrální vyhlášky, ve znění účinném v rozhodné době). Předmětným zákresem sporné hranice nedochází k zásahu do vlastnického práva žalobkyně, neboť i nesprávným zápisem v katastru nemovitostí se skutečný právní vztah k nemovitosti nemůže změnit.

Zamítavý rozsudek krajského soudu napadla žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížností, v níž uplatnila stížní důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Úvodem zdůraznila, že hranice mezi pozemkem parc. č. 3973/1 v jejím vlastnictví a pozemků parc. č. 3974/1, 3975/1 a 3975/2 byla historicky nesporná. Jelikož stěžovatelka nebyla krajským soudem poučena o tom, že do vyhlášení rozsudku v rámci koncentrace řízení má tvrdit a prokazovat rozhodné skutečnosti, navrhla k potvrzení nesporné hranice provedení důkazu: v příloze kasační stížnosti předložila kopii pozvánky Městského národního výboru v Ostravě, kterou se svolává na den 3. 10. 1962 místní jednání k odstranění rozporů o průběhu hranice mezi spornými pozemky. Tento listinný důkaz se přímo vztahuje k důkazu – zápisu ze dne 3. 10. 1962, který dle krajského soudu pro neurčitost neprokázal tvrzení stěžovatelky o nesporném průběhu hranice mezi pozemky. Stěžovatelka má za to, že ve spojení s předmětným zápisem a výpisem z evidence nemovitostí je nutno považovat stav z roku 1962 jako nesporný.

Stěžovatelka se domáhá provedení opravy chyby v katastrálním operátu dle § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona rovněž na základě toho, že v protokolech a náčrtech o místním šetření č. 19 a č. 20 z r. 1971 byl průběh sporné hranice vyznačen čerchovanou

čarou jako hranice sporná, přičemž tento zákres byl proveden zjevně shodně s předchozím mapovým operátem a shodně s geometrickým plánem z roku 1962. Náčrt č. 92 z roku 1972 je zhotoven zcela zjevně v rozporu s náčrty o místním šetření č. 19 a č. 20. Jedná se tak o zjevný rozpor a pochybení osoby zúčastněné na obnově operátu. Odstranění nastalé chyby mohlo být provedeno v rámci řízení před správním orgánem. K tomu stěžovatelka navrhovala provedení důkazů – ohledání na místě a reálné zaměření měřičskými metodami. Provedení navrhovaných důkazů, které napadený rozsudek směšuje s ústním jednáním, by rozhodnutí ve věci ovlivnilo zcela zásadním způsobem. Naopak, neprovedení takovýchto důkazů je nezákonným postupem jsoucím v rozporu s § 50 odst. 2 a 3 správního řádu. Správní orgán nezjistil řádným způsobem skutkový stav a upřením provedení důkazů nemá zjištěný skutkový stav oporu ve spise. Stěžovatelka připomněla, že zaměření terénu měřičskou metodou má ve smyslu § 51 odst. 1 správního řádu povahu znaleckého posudku.

Dle stěžovatelky neobstojí argumentace správního ani soudního rozhodnutí v tom, že s odstupem čtyřiceti let nelze měřičskou metodou nalézt průběh hranice, jak byl konkrétně veden v mapovém operátu a geometrickém plánu z roku 1962. Poukaz, že v geometrickém plánu byl toliko vyšetřen jeden lomový bod a tudíž není možné průběh hranice verifikovat, neobstojí. Na mapovou síť mohlo být navázáno. Jelikož při místním šetření v roce 1971 nebyli přítomni vlastníci sousedících pozemků a hranice nebyla v terénu vytyčena označníkem, z opatrnosti byla ex offo označena jako sporná. Stěžovatelka ovšem brojí proti skutečnosti, že z daných podkladových listin bylo vyznačení této hranice zcela zjevnou chybou překresleno vadně do náčrtu č. 92 v roce 1972 a následně tak zaneseno do mapového operátu v rámci obnovy katastru. Správní a soudní orgán si protiřečí v tom, že ačkoliv se shodně dovolávají zásady, že při sporné hranici má být při obnově operátu průběh hranice převzat z dosavadní mapy, přesto petrifikují postup při obnově operátu provedený v příkrém rozporu s touto zásadou. Svou podstatou se nejedná o spor o vedení hranice či o určení vlastnictví, k jehož řešení by byl příslušný soud v jiném řízení. Pokud správní i soudní orgán tvrdí, že katastrální úřad není oprávněn sám stanovit sporné hranice pozemku, pak ovšem v důsledku chybného postupu tak fakticky učinil. Stěžovatelka rovněž nesouhlasí s argumentací, že v roce 1992 v rámci restitučního řízení byla sporná hranice určena měřičskou metodou, neboť s tímto výslovně nesouhlasila a údaj o průběhu hranice byl vzat z mapového operátu, který je zatížen chybou. Nejedná se přitom o tolerovanou nepřesnost, ale o selhání lidského faktoru.

Další pochybení krajského soudu spatřuje stěžovatelka v nesprávném posouzení podmínky opravy chyby v katastrálním operátu podle § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona. Stěžovatelka zopakovala, že v roce 1962 byl průběh hranice stanoven napevno, přičemž hranice je sporná jen tzv. administrativně. Žádný projev vůle ohledně sporné hranice nebyl mezi vlastníky sousedních pozemků při obnově operátu učiněn. V důsledku chyby pracovníka katastru došlo k chybnému zobrazení v analogové mapě. Tuto chybu lze napravit zeměměřičskou činností podle § 52 odst. 3 písm. a) katastrální vyhlášky. Dle stěžovatelky se přitom nejedná o novotu, jelikož tak stěžovatelka argumentovala již při řízení před soudem, jak vyplývá ze str. 3 protokolu o jednání před soudem. Stěžovatelka uzavřela, že pokud by správní orgán za řízení opatřil jí navrhovaný důkaz (ohledání a zaměření v terénu), mohl být katastrální operát opraven postupem dle § 52 odst. 4

katastrální vyhlášky. Zdůraznila, že soud aplikoval na projednávanou věc nesprávnou právní normu.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že pro dané řízení není rozhodující to, zda průběh hranic mezi pozemky byl či nebyl sporný v roce 1962, ale to, že průběh hranice je předmětem sporu mezi vlastníky dnes. V pravomoci zeměměřičských orgánů není řešit spory o to, kdo je vlastníkem sporného pozemku. K návrhu stěžovatelky na konání místního šetření a vytyčení hranic již konstatoval, že do jeho působnosti nenáleží vytyčování hranic pozemků, ani provádění kontrolních měření a na základě jejich výsledků hodnotit, nakolik stav evidovaný v katastru odpovídá stavu skutečnému. Správní orgány mohou toliko přezkoumat, zda zobrazení hranic parcel v platné katastrální mapě (v analogové či digitální formě) odpovídá listinám a výsledkům zeměměřických činností založených v dokumentaci katastrálního úřadu. Odmítl tvrzení, že by měření v terénu mělo povahu znaleckého posudku a nebyl zde dán ani důvod pro jeho vypracování. V posuzovaném řízení nebyly porušeny zásady správního řízení. Ve zbytku žalovaný odkázal na rozhodnutí správního orgánu prvého i druhého stupně a na své vyjádření k žalobě.

Osoby zúčastněné na řízení se ke kasační stížnosti nevyjádřily.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.). Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud pro přehlednost považoval za vhodné nejprve zrekapitulovat podstatné skutečnosti obsažené v předloženém správním a soudním spise. V k. ú. Pustkovec byla v letech v letech 1971 - 1974 (tj. za účinnosti zákona č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí a vyhlášky č. 23/1964 Sb.) zahájena obnova operátu evidence nemovitostí. Výsledky šetření byly zaznamenány do náčrtů místního šetření č. 19 a č. 20, na jejichž základě byl vyhotoven měřičský – polní - náčrt č. 92. V souvislosti s vypracováním těchto náčrtů byl vypracován protokol č. 19 ze dne 25. 8. 1971 a protokol č. 20 ze dne 16. 9. 1971, z nichž se podává, že se místního šetření právní předchůdci vlastníků sousedících pozemků neúčastnili. Tehdejší vlastníci sporných sousedních nemovitostí neoznačili ve smyslu § 7 odst. 1 písm. c) zákona č. 22/1964 Sb. trvale nesporné hranice svých pozemků. V obou náčrtech místního šetření je hranice mezi pozemkem č. 826 (poté pozemek č. 108, parcela č. 3973, nyní parcela č. 3973/1) a pozemky parc. č. 102/1 (posléze přečíslováno na 3975, nyní parcely 3975/1 a 3975/2) a st. 38 (nyní parcela 3974/1) označena čerchovanou čarou jako sporná, přičemž hranice v náčrtu č. 19 je zobrazena bez přerušení, kdežto v náčrtu č. 20 je hranice přerušena hranicí budovy čp. 34 na pozemku parc. č. st. 38. V polním náčrtu č. 92 je hranice mezi nově označenými parcelami 3973 na straně jedné a 3974 a 3975 na straně druhé označena mapovou značkou jako sporná hranice a budova čp. 34 nacházející se na pozemku 3974 se nalézá uvnitř pozemku, tj. zeď budovy netvoří vlastnickou hranici. Ve všech případech, byť ne ve stejném rozsahu, byla sousedící hranice označena jako sporná. Tehdejší vlastníci měli možnost proti obnovenému operátu podávat námitky, avšak místního šetření se nezúčastnili a této možnosti nevyužili. Platnost operátu byla vyhlášena dne 31. 12. 1974, čímž pozbyl platnosti předchozí operát evidence

nemovitostí. Od vyhlášení platnosti obnoveného operátu nedošlo ke změnám v zobrazení sporné hranice.

Z protokolu o vytyčení hranice pozemků č. 3973/1 a 3975/1, konaném dne 26. 6. 1992, vyplývá, že stěžovatelka se způsobem vytyčení hranic nesouhlasila.

V souvislosti s počítačovou obnovou katastrálního operátu stěžovatelka ve svém podání ze dne 10. 5. 2008 poukázala na skutečnost, že část pozemku původní parcely č. 826 byla nesprávně přičleněna do parc. č. 3974/1, 3975/1 a 3975/2, přičemž celá parcela č. 826 se měla stát součástí pozemku parc. č. 3973/1.

V kasační stížnosti byla nastolena otázka, zda hranice mezi pozemky č. 3973/1 ve vlastnictví stěžovatelky na straně jedné a parc. č. 3974/1, 3975/1 a 3975/2 na straně druhé byla nesprávně zakreslena, zda byl její průběh mezi vlastníky sousedících pozemků sporný, a zda za nastalé situace byl správní orgán povinen opravit tvrzenou chybu v katastru nemovitostí postupem podle § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona. Právní otázky, jež jsou v nyní řešené věci rozhodující, již byly Nejvyšším správním soudem posuzovány, přičemž zdejší soud neshledal důvodu se od těchto právních závěrů, jež budou vyloženy dále, odchýlit.

Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 5. 6. 2008, čj. 1 As 46/2008 - 143, všechna rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz, vyslovil, že „*k opravě chyby v katastru nemovitostí podle § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona spočívající v nesprávně zakreslené vlastnické hranici může katastrální úřad přistoupit jen tehdy, byla-li hranice zakreslena v důsledku zřejmého omylu pracovníka katastru v rozporu s podkladovou listinou a současně vlastníci hraničících pozemků průběh hranice nezpochybňují a v minulosti jej neměnili. Uvedené podmínky přitom musí být splněny kumulativně. Pokud by byl průběh hranice mezi vlastníky sporný, je o něm s konečnou platností oprávněn rozhodnout jen soud v nalézacím řízení k návrhu některého z vlastníků; katastrální úřad však v takovém případě opravu chyby provést nemůže.*“

Pojmem zřejmý omyl ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona se Nejvyšší správní soud zabýval v rozhodnutí ze dne 17. 1. 2008, čj. 1 As 40/2007 - 103, v němž dospěl k závěru, že omyl ve smyslu předmětného ustanovení je charakteristický tím, že je v něm obsažen lidský činitel (tj. je způsoben činností pracovníka katastru). Takový omyl musí být navíc zřejmý. O zřejmém omylu při vedení a obnově katastru by bylo možné hovořit např. tehdy, pokud by byla hranice pozemků v katastru zakreslena v rozporu s podkladovou listinou. Jako omyl nelze posuzovat objektivní skutečnosti způsobující nesoulad katastru se skutečným stavem, jenž lze napravit cestou revize či obnovy katastrálního operátu. Se zřetelem na dikci § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona nemůže příslušný správní orgán přistoupit k opravě chyby, která je nejasná nebo sporná. To samé též plyne i z § 52 odst. 3 písm. b) katastrální vyhlášky, dle které katastrální úřad opraví chybné geometrické a polohové určení na základě písemného prohlášení vlastníků, že hranice nebyla jimi měněna, není sporná ani nebyla zpochybněna; prohlášení není třeba, pokud z výsledků zjišťování hranic, popřípadě výsledků měření vyhotovených podle dřívějších předpisů, je vůle vlastníků zřejmá.

Rozhodnutí o opravě chyby v katastrálním operátu je rozhodnutím, kterým se odstraňují rozpory mezi údaji v katastrálním operátu a údaji uvedenými v listině, podle které byl zápis proveden. Naopak není rozhodnutím, jímž by se autoritativně řešily rozpory v chybném geometrickém a polohovém určení hranice pozemku. Údaje jsou do katastru nemovitostí zapisovány na základě listin, které dokládají evidované skutečnosti. Rozhodnutím o opravě chyby v katastrálním operátu lze opravit hranice mezi parcelami, pokud jejich evidence před provedením opravy nemá oporu v založených listinách. Pro posouzení věci není rozhodné, kdy k chybě došlo, ale zda katastrální úřad zjistil, že geometrické a polohové určení předmětných nemovitostí uvedené v operátu je chybné a že je třeba toto určení opravit tak, aby zachycený stav odpovídal zjištěným podkladům (k tomu srov. rozhodnutí Městského soudu Praze ze dne 30. 3. 2006, čj. 6 Ca 271/2004 - 81, publikované v databázi ASPI pod identifikačním číslem JUD132355CZ). Pokud má tedy účastník řízení za to, že v katastru nemovitostí má být vlastnická hranice u parcely v jeho vlastnictví zakreslena jiným způsobem, musí pro to předložit listinu, která takovou změnu bude odůvodňovat.

Z uvedeného vyplývá, že k postupu ve smyslu § 8 odst. 1 odst. a) katastrálního zákona ve spojení s § 52 odst. 3 písm. b) katastrální vyhlášky je třeba mít postaveno na jisto, že mezi vlastníky sousedících pozemků neexistuje spor o geometrické a polohové určení hranice. Jinak řečeno, opravu chyby v katastrálním operátu by bylo možno provést toliko v případě, že by se ve vztahu ke všem dotčeným subjektům, tj. vlastníkům sousedících pozemků, jednalo o zřejmý omyl.

Stěžovatelka během řízení konstatovala, že hranice je vedena jako sporná, nicméně trvala na tom, že spor mezi hraničními vlastníky byl vyřešen již v r. 1962, přičemž hranice je od r. 1971 zakreslena jako sporná toliko administrativně, neboť při místním šetření nebyli přítomni vlastníci sousedících pozemků a v terénu nebyl nalezen označník. Nejvyšší správní soud přisvědčil žalovanému i krajskému soudu, že není podstatné to, zda hranice byla sporná v r. 1962, ale to, že na základě platného stavu katastru nemovitostí tu spor o průběh vlastnické hranice existuje, a to již od 70. let. Jak již bylo uvedeno výše, neúčastí vlastníků pozemků a neoznačením nesporných lomových bodů nemohl být skutečný průběh hranice při místním šetření řádně zaznamenán. Jestliže měli původní vlastníci sousedících pozemků za to, že se stav nově vytyčených hranic odchyloval od „historických“ hranic pozemků, mohli tuto skutečnost namítat při pořizování protokolů č. 19 a č. 20. Ze správního spisu se podává, že hranice mezi předmětnými pozemky byla stanovena jako sporná při obou místních šetřeních v r. 1971 a následně i na polním náčrtu č. 92, který sloužil jako závazný měřičský podklad pro vyhotovení operátu evidence nemovitostí. Tento sporný stav byl následně potvrzen i v rámci geometrického plánu vyhotoveného při vytyčení hranice v červnu 1992, s jehož obsahem a výsledkem stěžovatelka vyjádřila svůj nesouhlas. Pro zodpovězení otázky, zda tu existovaly předpoklady pro opravu chyby ve smyslu § 8 odst. 1 katastrálního zákona, je rozhodná právě ta skutečnost, že spor o průběh hranice mezi vlastníky sousedících pozemků trval v době rozhodování obou správních orgánů a trvá i nadále. Sama stěžovatelka v průběhu řízení několikrát konstatovala, že hranice je vedena jako sporná a současně i v kasační stížnosti vyjádřila nesouhlas s geometrickým plánem z r. 1992. Vlastníci sousedících pozemků, tj. osoby zúčastněné na řízení, v průběhu správního i soudního řízení potvrdili, že hranice je předmětem sporu, a naopak vyjádřili souhlas s rozhodnutí správního orgánu

prvého stupně, tj. požadovali zachování hranice v původní poloze. Jako sporná je hranice označena i v současné době.

Nejvyšší správní soud s odkazem na uvedenou judikaturu uzavírá, že za situace, kdy je vlastníkem sousedících pozemků trvale zpochybňován průběh hranice, jejíž polohové zakreslení je po více jak třiceti letech neměnné, a stěžovatelka nepředložila žádnou listinu, která by prokázala, že hranice pozemků byla v katastru nemovitostí zakreslena v rozporu s podkladovou listinou, je vyloučen postup dle § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona. Jestliže nedojde k dohodě mezi hraničními sousedy, na řadu přichází jiné prostředky obrany, např. řízení před civilním soudem.Vznikne-li spor o to, kudy probíhá hranice sousedících pozemků, není jistý ani rozsah vlastnického práva, k jehož posouzení nemá katastrální úřad pravomoc. Nejvyšší správní soud poukazuje na své rozhodnutí ze dne 11. 6. 2009, čj. 7 As 71/2008 - 48, v němž vyslovil, že *„pokud dojde k vytyčení hranice v souladu s nezpochybnitelnými a správnými údaji v katastru a takto v terénu vytyčená hranice neodpovídá skutečně reálně v průběhu desítek let zaužívané hranici pozemků mezi vlastníky (např. plot), nelze tuto situaci řešit opravou katastrálního operátu. „Posunout" vytyčenou a v katastru vyznačenou hranici do polohy, v jaké ve skutečnosti probíhá, je možno jen v případě existence a doložení příslušných právních titulů katastrálnímu úřadu, které by k takovému novému vytyčení a novému zakreslení do katastrální mapy opravňovaly (dohoda vlastníků, soudní rozhodnutí civilního soudu).*

Žalovaný i soudní orgán se řádně vypořádali s tím, z jakého důvodu nelze s ohledem na jednotlivé předložené listiny hovořit o zřejmém omylu při obnově katastru a proč jednotlivé podklady nemohou založit důvodnost postupu dle § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona. Nejvyšší správní soud se s vysloveným hodnocením ztotožňuje. Lze souhlasit i s tím, že obnova katastrálního operátu novým mapováním nemůže být již z podstaty věrnou kopií operátu, který má nahradit. Naopak, je procesem technického zdokonalování a upřesňování souboru geodetických informací, a proto odlišnosti mezi původní mapou evidence nemovitostí a výsledky nového mapování nelze bez dalšího považovat za důkaz chybného výsledku obnovy. Pro závěr, že došlo ke zřejmému omylu při obnově a vedení katastrálního operátu, nesvědčí pak ani tvrzení stěžovatelky o rozporu mezi náčrty č. 19 a č. 20 na straně jedné a polním náčrtem č. 92. Ve vztahu k namítaným rozporům krajský soud i správní orgán poukazovaly zejména na skutečnost, že náčrty z místního šetření č. 19 a č. 20 byly vyhotovovány ručně při pochůzce v terénu a sloužily zejména pro zjištění, zda jsou hranice v terénu v nezměněné podobě oproti dosavadnímu zakreslení. Nelze opakovaně opomenout, že tehdejší vlastníci pozemků před místním šetřením neoznačili lomové body hranice, a proto nemohla být sporná hranice přesně zaměřena. Proto nejsou jednotlivé náčrty shodné. Jako závazný měřičský podklad pro zakreslení hranice sloužil až polní náčrt č. 92. Krajský soud se v tomto smyslu vypořádal i s geometrickým plánem z července 1962 a z dubna 1972.

K odkazu stěžovatelky na protokol ze schůze konané dne 3. 10. 1962 a na kopii pozvánky k danému ústnímu jednání o odstranění rozporů, předloženou až v rámci řízení o kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud sděluje, že tyto důkazy se vztahují ke stavu před lety 1971 - 1974, tedy k době účinnosti předchozího katastrálního operátu. Dodatečně předložená listina, ani samotný protokol ze dne 3. 10. 1962 nemohou sloužit jako podklad pro opravu tvrzené chyby ve stávajícím katastrálním operátu ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a)

katastrálního zákona. Ani z jedné z listin nelze pro účely opravy chyby v katastrálním operátu postavit na jisto, že se v daném (nespecifikovaném) řízení jednalo o řešení průběhu hranice ve smyslu zákona o evidenci nemovitostí a nikoliv kupř. o urovnávání sousedského sporu spjatého s umístěním sloupků. Neurčují přesně, jakým způsobem měla hranice mezi pozemky probíhat, resp. ve shodě s jakou listinou, a ani neodstraňuje pochybnosti o tom, zda strany uznaly stávající hranici, tak jak byla zanesena v podkladech katastrálních orgánů, nebo hranici faktickou – „zaužívanou“, jak se nacházela v době jednání městského národního výboru. Nezmiňují se ani o tom, že by došlo k zaměření či vytyčení hranice ve smyslu tehdy platné právní úpravy. Nadto lze podotknout, že stěžovatelce jistě nic nebránilo v tom, aby veškeré důkazy, které dle jejího názoru prokazovaly oprávněnost jejího nároku, předložila již v průběhu správního řízení.

Stěžovatelka argumentací vztahující se k jednotlivým podkladům z 60. a 70. let poukazuje na možnost, že pokud by správní orgán postupoval při vyhotovování polního náčrtu č. 92 jinak, v současné době by nemusel z jejího pohledu žádný spor existovat. Nicméně, jak již bylo rozebráno výše, spor o průběh hranice nastal a nadále trvá i v době rozhodování správního a soudního orgánu. I pokud by byl v roce 1962 odstraněn sporný stav a došlo k narovnání sousedských sporů o reálný průběh hranice, jak tvrdí stěžovatelka, tehdejší vlastníci sousedících pozemků v rámci obnovy katastrálního operátu v letech 1971 - 1974 neoznačili hranice svých pozemků jako nesporné. V případě, že stěžovatelka při vytyčování hranic v r. 1992 vyslovila nesouhlas a vlastníci sousedních pozemků naopak nesouhlasí se změnou údajů v katastrálním operátu, nelze v posuzovaném období hovořit o nesporném uznání vlastnického práva.

Nejvyšší správní soud na tomto místě opětovně poukazuje na své rozhodnutí čj. 1 As 46/2008 - 134, v němž bylo dále vysloveno, že pokud vlastníci dotčených pozemků (resp. jeden z nich) se změnou hranice v katastrální mapě v současné době nesouhlasí (nejde tedy i z jejich úhlu pohledu o zřejmý omyl), nelze předmětnou hranici měnit za použití § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona, *„byť by i bylo možné před katastrálním úřadem věrohodně prokázat, že hranice byla na základě proběhlých obnov katastrálního operátu zakreslena nesprávně.“* Ostatně to, že stěžovatelka v kasační stížnosti opětovně vyjádřila nesouhlas s argumentací vztahující se k tomu, že sporná hranice byla určena měřičskou metodou v roce 1992, potvrzuje, že průběh hranice je věcí sporu, a proto správní orgán nemohl postupovat podle § 8 odst. 1 katastrálního zákona.

Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovatelce ani v tom, že správní orgán nedostatečně zjistil skutkový stav. Jak již bylo uvedeno, rozhodné ve věci bylo zjištění, zda je průběh zakreslené hranice mezi vlastníky hraničních pozemků sporný či nikoliv, což bylo zjištěno. Krajský soud i správní orgán se s otázkou navržených důkazů vypořádaly dostatečným způsobem. Stěžovatelka navrhovala provedení místního šetření a vytyčení sporné hranice. Správní orgán není povolán k reálnému zaměření sporné hranice a autoritativnímu určování průběhu hranic pozemků. K vytyčování hranic pozemků coby zeměměřičské činnosti, při které se v terénu vyznačuje poloha lomových bodů hranic pozemků podle jejich zobrazení v katastrální mapě, nejsou povolány ani katastrální úřady ani zeměměřické a katastrální inspektoráty, jejichž věcná působnost je stanovena v § 4 a § 5 zákona č. 359/1992 Sb. Z tohoto důvodu pak nemohlo dojít ke stěžovatelkou namítanému porušení správního řádu. Nejde o to, zda by byl takový důkaz ve smyslu § 50 odst. 2 a 3

obecně ve správním řízení vyloučen, ale o to, že takové činnosti nespadají do kompetence katastrálního úřadu. Bez předložení relevantního listinného podkladu uvedeného v katastrální vyhlášce a při existenci sporu mezi vlastníky nemohl správní orgán přistoupit k úpravě sporné hranice, která byla v daném případě dána výsledky technickohospodářského mapování. K vytyčení posuzované hranice přitom došlo v červnu 1992. Sama stěžovatelka nepředložila nebo nepoukázala na nějaký jiný doklad, který by mohl být použit pro provedení opravy.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že krajský soud navrhované důkazy směšuje s ústním jednáním, sama však v žalobě výslovně namítla pochybení správního orgánu v tom, že mimo jiné odmítl provést svolání ústního jednání spojeného s místním šetřením. Za takové situace pak nemůže krajskému soudu úspěšně vytýkat, že se zabýval tím, zda v posuzované věci nastaly předpoklady pro konání ústního jednání. Krajský soud v této souvislosti správně odkázal na již zmiňované rozhodnutí čj. 1 As 46/2008 - 134, v němž Nejvyšší správní soud připomněl, že zjištění skutkového stavu leží primárně na žalovaném jako na správním orgánu, nicméně v situaci, kdy je předmětná hranice sporná, je jakékoliv prověřování postupu zeměměřických a katastrálních orgánů při obnově nadbytečné, neboť ani katastrální úřad (žalovaný) ani správní soud nemohou o průběhu hranic rozhodnout.

K poukazu stěžovatelky, že zaměření terénu měřičskou metodou, a to ve vztahu k navrhovanému místnímu šetření, má povahu znaleckého posudku, zdejší soud uvádí, že taková činnost katastrálního orgánu by stěžovatelkou přisuzovanou povahu neměla. Znalec je osoba odlišná od správního orgánu a ani katastrální úřad není znaleckým ústavem ve smyslu zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících (k tomu rovněž srov. § 56 správního řádu a § 13 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství). Tímto tvrzením se ovšem soud blíže ji nezabýval, protože s daným případem a meritem věci nesouvisí.

Z tvrzení stěžovatelky uplatněného v průběhu ústního jednání před krajským soudem dne 21. 10. 2009 (tj. po lhůtě pro podání žaloby dle § 71 odst. 2 s. ř. s.), že názor zastávaný žalovaným platí v případech, pokud jde o chybné geometrické a polohové určení pozemku nebo hranice, ale její případ je jiný, neboť se dotýká chybného zobrazení v mapě, nelze vyvodit, že by se konkrétně dovolávala aplikace § 52 odst. 4 katastrální vyhlášky, a to zvláště za situace, kdy v průběhu jednání vyjádřila nesouhlas s tím, že „nespornost“ průběhu hranic je vyvozována z § 52 dané vyhlášky, přičemž soud je vázán zákonem a nikoli vyhláškou. Její stížní námitku, že katastrální úřad pochybil, jestliže ve věci nepostupoval právě podle uvedeného ustanovení katastrální vyhlášky, je tudíž třeba považovat za nepřípustný důvod ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

K tomu nicméně Nejvyšší správní soud dodává, že právní kvalifikace věci správními orgány i krajským soudem byla správná. Dle daného ustanovení chybné zobrazení v analogové mapě a chybné určení výměry parcely opraví katastrální úřad na základě výsledků podle odstavce 3 písm. a) katastrální vyhlášky. Postup podle § 52 odst. 4 katastrální vyhlášky ovšem nebyl předmětem posuzovaného sporu a rovněž nedoléhá na podstatu nyní řešené otázky. Nelze opomenout, že k opravě chybného geometrického a polohového určení může katastrální úřad přistoupit jen v případě naplnění obou podmínek stanovených pod písmenem a) a b) § 52 odst. 3 (spojka „a“): nepostačí předložení výsledků

zeměměřických činností, ale rovněž je třeba písemného prohlášení vlastníků, že hranice nebyla jimi měněna, není sporná ani nebyla zpochybněna. Vlastníci hraničních pozemků nejenže žádné písemné prohlášení neučinili, ale naopak z jejich vyjádření v průběhu správního i soudního řízení je nepochybné, že jejich představa o průběhu hranice se liší. Jak již bylo několikráte uvedeno, spor o průběh hranice brání aplikaci daného ustanovení a přirozeně i § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona.

Nejvyšší správní soud přisvědčuje krajskému soudu, že s ohledem na zjištěný skutkový stav nemohl správní orgán uzavřít, že nastaly předpoklady pro opravu chyby v katastrálním operátu. Na základě výše uvedeného zhodnotil stížní námitky jako nedůvodné, neboť neshledal naplnění uplatňovaných stížních důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné jiné vady, k nimž by musel přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovanému správnímu orgánu podle obsahu spisu žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Shora vymezené osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť jim soud neuložil žádnou povinnost, v souvislosti s jejímž plněním by jim vznikly náklady, a není dán ani důvod zvláštního zřetele hodný pro přiznání jiných nákladů řízení (§ 60 odst. 5 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 11. ledna 2011

JUDr. Jan Passer
předseda senátu